

Ischnura pumilio

Mindre kustflickslända

Sländor, Trollsländor

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Odonata (trollsländor), **Familj:** Coenagrionidae (dammflicksländor), **Släkte:** *Ischnura*, **Art:** *Ischnura pumilio* - mindre kustflickslända (Charpentier, 1825) **Synonymer:**

Kännetecken

En liten flickslända med blågröna, ibland orangefärgade sidor på mellankroppen. Ovansidan är mörkt bronsglänsande, liksom bakkroppen. Huvudets ovansida är försett med två runda, ljusa fläckar. Hanen har dessutom ljusa teckningar på ovansidan av bakkroppens 8:e och 9:e segment, vilka saknas hos honan. Bakkroppens längd är 21 till 25 mm, vinglängden 14 till 18 mm. Larverna har långa, spetsiga gälblad där den s.k. nodlinjen löper mycket snett. Larven är inte så kontrastrikt tecknad som larven av släktets andra, i Sverige allmänna art *I. elegans*. I dagsläget kan dock larverna av dessa båda arter inte skiljas åt med säkerhet.

Utbredning och status

Arten förekommer i Mellan- och Sydeuropa samt västra Asien. Den är sparsamt förekommande i Nordeuropa med fynd i Danmark (Bornholm), Sverige och Finland (vid Östersjökusten). De svenska fynden är gjorda i Skåne och i gamla grustäkter på Gotland. I äldre insektssamlingar (bl. a. vid Umeå universitet) finns även enstaka exemplar etiketterade "Bohuslän" och "Västergötland", men inget övrigt är känt om dessa fynd. 2007 gjordes flera fynd på Öland, där arten inte påträffats tidigare. Arten hittas ofta tillsammans med *I. elegans* och "försvinner därmed i mängden" på de flesta platser. Den uppträder ganska slumpmässigt, men tycks välja fortplantningsvatten med låg konkurrens från fisk och andra trollsländearter. På några gotländska lokaler har arten hittats flera år i rad, men den tycks migrera i ganska hög utsträckning. De svenska populationerna av *I. pumilio* har aldrig varit stora, men arten tycks vara säkert etablerad i landet. Eventuellt kan den vara vanligare än vi känner till längs våra kuster då den som nämnts lätt förväxlas med sin systerart.

Ekologi

Förekommer framförallt i mindre, grunda och vegetationsfattiga vatten såsom grustagsdammar, andra slags nyskapade vatten och öppna källmiljöer. Larvutvecklingen är ett- eller tvåårig. Den fullvuxna sländan flyger under en ganska lång period, från början av maj och ända till början av september.

Hot

Brist på lämpliga reproduktionsmiljöer.

Åtgärder

För att *I. pumilio* ska kunna finnas kvar i landet krävs tillgång till lämpliga reproduktionsvatten i kustnära områden. Äldre grus- och bergtäkter bör därför inte i samtliga fall "återställas" då driften upphör. Vattnet på sådana platser måste dessutom hållas öppet, växer det igen försvinner arten.

Litteratur

- Ander, K. 1944. Catalogus Insectorum Sueciae, IV, *Odonata*. *Opuscula Entomologica* 9: 157–163.
- Ander, K. 1953. Catalogus Insectorum Sueciae; *Odonata* additamenta. *Opuscula Entomologica* 18: 87–88.
- Dijkstra, K-D. & Lewington, R. 2006. *Field Guide to Dragonflies of Britain and Europe*. British Wildlife Publishing, Dorset.
- Hämäläinen, M. 1985. *Ischnura pumilio* (*Odonata*, *Coenagrionidae*) Suomelle uusi sudenkorentolaji. *Notul. ent.* 65: 155.
- Sahlén, G. 1996. Sveriges Trollsländor (*Odonata*). 2:a uppl. Fältbiologernas förlag, Sollentuna.
- Sahlén, G. & Medquist, L. 1987. Flicksländan *Ischnura pumilio* (Charp.) på Gotland. *Ent. tidskr.* 108: 58–59.
- Sandhall, Å. 1987. *Trollsländor i Europa*. Interpublishing, Stockholm.

Författare

Göran Sahlén 1999. Rev. Ulf Bjelke 2007. © ArtDatabanken, SLU 2007.